

V Praze dne 22.8.1968.

15,00 hod.

I n f o r m a c e č. 4

Poznatky o situaci v ČSSR

Dnes ve 12,00 hod. byl vyřazen hraniční přechod v Harachově z Polské lidové republiky do ČSSR. Čs. občané provedli zátarasu na silnici z OPK Harachov do ČSSR. Protože nelze provést objížďku, jsou naši občané i VO posíláni přes OPK Habartice. Zpráva je svěřena.

Podle poznatků z okresních oddělení VB a STB v Severočeském kraji došlo k určité konsolidaci bezpečnostní situace. Přes trvalý odpor proti přítomnosti vojsk Varšavské smlouvy na čs. území nebyly zaznamenány žádné incidenty, které by vedly k ohrožení života a zdraví občanů. V řadě okresů proběhly demonstrace mladých lidí na kterých účastníci demonstrovali svou věrnost současnému vedení strany a vlády. V řadách mládeže došlo k některým nepředloženostem, které by mohly mít tragické následky. Tak např. v Jablonci nad Nisou se srotila velká skupina osob u pomníku rudoarmějce na náměstí Rudé armády, které přerostlo v masovou demonstraci, při níž byl pomník stržen.

V Litoměřickém okrese v Lovosicích se pokusila skupina mladých převážně závadových osob strhnout sochu rudoarmějce. K dokončení akce nedošlo pro pohotový zásah bezpečnostních orgánů.

Občané města Kadaně, zejména mladí lidé podlehli provokacím některých neodpovědných osob a házeli na projíždějící vojska sklenicemi a rozhazovali hřebíky a hrubě napadali vojáky. K obdobné situaci došlo i v Chomutově. Účastníci demonstrace utvořili průvod, který za skandování hesel procházel okresním městem a později se soustředil před sekretariátem OV KSČ, kde k němu promluvili někteří funkcionáři okresního výboru KSČ, na

zakládě čehož tato demonstrace proběhla bez rušivých zjevů. Vedle toho se však kolem jistého Zvolenského z Chomutova, který je evidovaný jako kriminální zásvdová osoba soustředila skupina osob a ztrhla hvězdu z pomníku rudoarmějce a rozbila desku s nápisy. Kromě toho skupina zničila označení sekretariátu SČSP. Se všemi členy skupiny byl proveden pohovor pracovníky OVB, při němž vyšlo najevo, že skupina hodlala v noci vyvrátit pomník rudoarmějce. Přesto, že členové skupiny slíbili, že od akce upustí, prohlásil Zvolenský, že kdyby někde v Chomutově našel mrtvého rudoarmějce, je to jejich práce.

Dne 21.8.1968 došlo v obci Desná okr. Jablonec k havárii vojenské cisterny sovětské armády. Při vzniklém požáru byla smrtelně zraněna jedna žena s dítětem a další žena těžce popálena. Požárem byl poškozen závod jabloneckých skláren.

Podle oznámení pracovníků ÚNZ a vojenské nemocnice v Košicích bylo zde ošetřeno 32 těžce a 28 lehce zraněných osob z Košic. Kromě toho zemřelo na následky zranění střelami 6 osob. Byli ošetřeni 3 sovětské vojáci, z toho 2 zraněni v důsledku autohavárií. Jeden sovětský voják byl zastřelen. Příklad prošetřují orgány KS SNB společně se sovětskými vojenskými orgány.

K zabezpečení pořádku byla v nočních hodinách zesílena bezpečnostní opatření vysláním hlídek VB a společných hlídek VB a StB.

V průběhu přesunu vojsk ve Východočeském kraji dochází k zablokování některých komunikací, zejména s menší průjezdností. V pedhorských oblastech je průjezdnost stížena jednotlivými havarijními situacemi.

V okresech Náchod, Jičín, Trutnov byly zaznamenány snahy stavět barikády a překážky. V Trutnově byl sundán symbolický tank a byl použit jako barikáda.

Při přechodu vojsk ve Středoslovenském kraji u obce Detva stavěli se někteří občané do cesty jednotkám, házeli na ně kameny a různé předměty, na základě čehož vojáci použili zbraně. Dvě osoby byly zastřeleny a několik dalších zraněno.

Na náměstí ve Zvolení při přechodu vojenských tanků se pod jeden vrhl občan Josef Levák a na místě byl usmrcen.

Mezi obcí Vážec a Šrba v okrese Liptovský Mikuláš byl zachycen vozidlem spojeneckých vojsk motocyklista Ferdinand Moštenický s manželkou Helenou. Při pádu utrpěl smrtelné a manželka těžké zranění.

Mezi obcí Lieskovec a Zelna v okr. Zvolen donutil sovětský tank sjet do příkopu osobní auto, které havarovalo. Majitel auta se těžce zranil.

V některých okresech na přesunových trasách spojeneckých vojsk ve Středoslovenském kraji se shromažďují davy lidí. Okresní výbory KSS a ONV vysílají na tato místa mezi občany aktivisty za účelem uklidnění a docílení rozchodu.

Ve Středoslovenském kraji byl zaznamenán jeden případ výskytu anonymního dopisu v Banské Bystrici, který vyzývá občany, aby dne 27.6.1968 vyšli do ulic a žádali, aby sovětská vojska zůstala u nás.

V TOS Hostivař - asi 6.000 zaměstnanců, nemají námítky proti přítomnosti vojsk Varšavské smlouvy. Rádi by však slyšeli, kde je povolal, proč a pod. Rovněž by chtěli znát skutečnou situaci v zemi. Sgmi likvidovali některé výstřelky chuligánů a provokatérů. V závodě se nepracuje.
(1. sam.odd.)

Dne 22.6.1968 zběhl do NSR kpt. Josef Morávek, nar. 16.1.1939, zařazen u 12. brigády PS. Odejel do prostoru PS roty Železná. Na velitelství uvedl, že má plnit na státní hranici služební úkoly. Po propuštění za signální stěnu odejel na motocyklu ke státní hranici a zběhnul. V době přechodu se na území NSR zdržovala skupina osob.

Po příchodu sovětských vojsk do Bratislavy 21.6.1968 se shluklo na náměstí asi 700 občanů. Mezi nimi byly i osoby pod vlivem alkoholu, které spolu s ostatními různými pokřiky

e výzvami provokovaly příslušníky sovětských vojsk. Postupem času docházelo k dalšímu shluknutí a došlo k zranění jednoho příslušníka sovětské armády střelnou zbraní do nohy. Objasnit tento případ vzhledem na chaotický stav se nepodařilo.

Při postupu tankových jednotek vojsk Varšavské smlouvy přes území Západoslovenského kraje došlo v jednom případě k usmrcení čs. občana v okrese Dunajská Streda a v jednom případě způsobení těžké újmy na zdraví čs. občana z okresu Trnava.

x x x

archiv
bezpečnost
složek